

بیماری های قلب آدمی

ویرایش دوم

مؤلف:

دکتر ابراهیم یزدی

انتشارات

تهران، ۱۳۸۷

انتشارات قلم

■ بیماری‌های قلب آدمی (ویرایش دوم)

□ مؤلف: دکتر ابراهیم یزدی

□ ناشر: شرکت انتشارات قلم

□ حروفچینی و صفحه‌آرایی: حروفچینی هما (امید سید کاظمی)

□ نوبت چاپ: چاپ اول، ۱۳۸۷

□ چاپ: مہارت

□ شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

□ بها: ۲۰۰۰ تومان

□ شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۱۶-۱۹۰-۳

□ ISBN: 978-964-316-190-3

■ همه حقوق محفوظ است

تهران، تقاطع بهار و سمیه،
ساختمان ایرج، طبقه‌ی
همکف، شماردی ۶

تلفن ۸۸۳۱۲۸۹۳

تلفکس ۸۸۸۲۹۳۶۴

یزدی، ابراهیم، ۱۳۱۰-

بیماری‌های قلب آدمی / مؤلف ابراهیم یزدی،

تهران: قلم، ۱۳۸۷.

۱۵۱ ص.

۲۰۰۰ ریال: 978-964-316-190-3

فیبا.

کتب‌نامه: ص. ۱۴۷-۱۵۱.

آرامش - جنبه‌های مذهبی - اسلام.

روانشناسی.

روانپزشی.

۹ ب ۴ ی / ۶۵ / ۲۳۲ 131

۲۹۷ / ۴۸۵

۱۱۴۴-۶۲

سرشناسه:

عنوان و پدیدآور:

مشخصات نشر:

مشخصات ظاهری:

شابک:

وضعیت فهرست‌نویسی:

یادداشت:

موضوع:

موضوع:

موضوع:

رده‌بندی کنگره:

رده‌بندی دبویی:

شماره کتابشناسی ملی:

فهرست

مقدمه ۷

فصل اول: دل آدمی و روان رنجوری ۱۱

۱- مقدمه ۱۱

۲- دو قلب آدمی ۱۲

الف) قلب صنوبری ۱۲

ب) آن دیگر دل ۱۴

۳- رنجوری روان ۱۷

۴- از خود بیگانگی ۲۲

فصل دوم: تولد روانشناسی جدید - منظر تاریخی ۲۵

۱- روانشناسی فیزیولوژیکی ۲۵

۲- روانشناسی کل نگر ۲۹

۳- روانشناسی کارکردگرا ۳۱

۴- مکتب رفتارگرایی - روانشناسی بدون روان ۳۲

۵- مکتب روانکاوی - انسان در جست و جوی لذت ۳۵

۶- روانشناسی فردی - انسان در جست و جوی قدرت ۴۳

۷- ناخودآگاه شخصی - ناخودآگاه جمعی ۴۶

۸- ناخودآگاه جمعی یوگا دارشانا ۴۹

۹- دین و روانشناسی ۵۳

۱۰- روانکاوی و پزشکی روح ۵۷

۷۳..... ۱۱- روانشناسی وجودگرایانه.....

۷۶..... ۱۲- معناجویی و خداطلبی.....

۸۵..... فصل سوم: خدا و دل آدمی.....

۸۵..... ۱- راز و رمز خدا و ناخودآگاه.....

۸۹..... ۲- سرچشمه بیماری‌ها: دل یا روان.....

۹۰..... ۳- از «طب روحانی» تا «پزشکی روح».....

۹۳..... الف) مفهوم صدر در قرآن.....

۹۹..... ب) قلب / دل در قرآن.....

۱۲۷..... ج) مفهوم فؤاد در قرآن.....

۱۳۰..... د) مفهوم بیماری در قرآن.....

۱۳۳..... ه) شفا و درمان.....

۱۳۵..... ۴- ذکر خدا و آرامش دل‌ها.....

۱۴۷..... * مآخذ و یادداشت‌ها.....

به نام خدا

مقدمه

و لا تكونوا كالذين نوا الله فانهاهم انفسهم
(حشر، ۱۹)

و نباشید مانند کسانی که خدا را از یاد بردند، پس
نفس‌هایشان را فراموش کردند...
«تعجب می‌کنم از کسی که چیز گرانبهایی را گم می‌کند و به
دنبال آن می‌گردد، اما خودش را گم کرده و به دنبال آن
نمی‌گردد.» امام علی (ع)

«بیماری‌های قلب آدمی»، تدوین و تکمیل سخنرانی نگارنده است که به
دعوت انجمن اسلامی پزشکان آمریکای شمالی، در دومین کنگره بین‌المللی این
انجمن (بیست و پنجمین نشست سالیانه آن) در روزهای ۳۰ جولای تا ۵ آگوست
۱۹۹۲ (۸-۱۴ مرداد ۱۳۷۱) در استانبول - ترکیه برگزار گردید، ایراد شده است.
موضوع اصلی و عمده بحث، قلب انسان، نه قلب صنوبری و فیزیولوژیک،
بلکه دل یا آن مرکزی است که جایگاه بسیاری از حالات روانی و ذهنی و منشاء
رفتارهای انسانی می‌باشد. بسیاری از گرفتاری‌های فردی و اجتماعی، افسردگی،
اضطراب، هیجان، غم و اندوه، عشق و امید، ناامیدی و یأس، روابط نابهنجار
اجتماعی، خشونت و جنایت و... همه با این مرکز یا دل آدمی سر و کار دارند.
اما این دل کجاست؟ آیا دل جایگاه ذهن آگاه یا ضمیر ناخودآگاه است؟ چه
رابطه‌ای میان سطوح مختلف آگاهی و کار دل وجود دارد؟
روانشناسی، روانکاوی و روان‌پزشکی راهی طولانی پیموده است. دیدگاه‌های

ما از انسان، از روان انسان دچار تغییر و تحول فراوانی شده است. گرچه هنوز هم سؤالات اساسی بسیاری بلاجواب مانده‌اند، اما سیر تحول نظریه‌ها درباره ناخودآگاه انسان، از فروید و آدلر و یونگ تا فروم و فرانکل، بسیار جالب و آموزنده است.

نظر فروید درباره اصل ناخودآگاه و تأثیراتش در شخصیت انسان، یک کشف کلیدی و اساسی بوده است. اما فروید تحت تأثیر جو غالب علم زمان خود، در شناخت محتوای ناخودآگاه به خطا رفت. یونگ با طرح نظریه ناخودآگاه جمعی یا همگانی قدم بزرگی به جلو برداشت. اما او در تبیین و تعریف محتوای آن، به عنوان تجارب عتیق، فقط بخشی از این ناخودآگاه را دید. نه همه آن را. فروم کوشید تا بحث روانشناسی را به موضوع اصلی خود، یعنی روان و روح آدمی برگرداند اما فرانکل نه تنها اهمیت ناخودآگاه شخصی و ناخودآگاه جمعی را یادآور می‌شود بلکه، به عمده‌ترین ویژگی آن یعنی حضور خدا در آن می‌پردازد.

در «بیماری‌های قلب آدمی» سیر تحول این اندیشه‌ها و دیدگاه‌ها به اجمال مرور شده‌اند. برای ما که مسلمان و معتقد به قرآن کریم به عنوان وحی الهی هستیم این سؤال مطرح می‌گردد که خداوند آفریننده انسان، مخلوق خود، را چگونه معرفی می‌نماید. مخاطب اصلی قرآن انسان است و انسان موضوع محوری در قرآن است. ویژگی‌های این انسان چیست؟

در راستای پاسخ به این سؤال در «بیماری‌های قلب آدمی» معنا و مفهوم مقولاتی چون «قلب»، «صدر»، «فؤاد»، مرض، شفاء و یاد یا ذکر خدا، مورد بررسی و بحث قرار گرفته‌اند. یاد یا ذکر به معنای فراخواندن چیزی از ناخودآگاه به خودآگاه است؛ چیزی که در ناخودآگاه ما، در ضمیر مغفوله ما یا در حافظه و خاطره ما وجود دارد ولی ضمیر آگاه ما از آن غافل مانده. یا غافل شده است، به سطح خودآگاه فراخوان می‌شود. ذکر خدا، درواقع فراخوان خدای حاضر در ناخودآگاهمان به سطح هوشیاری و آگاهی است و به یاد آوردن و آگاه شدن ارادی و متعمدانه خودآگاه از خدای ناخودآگاه است. ذکر خدا سبب آرامش و اطمینان قلب انسان، یعنی از بین رفتن اضطراب، هیجان و افسردگی، می‌گردد.

«بیماری‌های قلب آدمی» را به مادر و پدرم، که زندگی پاک و بی‌آلایش و پربرشان گواه درستی انتخاب نامشان، معصومه و صادق، بوده و به هم‌رم.

سرور طلّیه، که در طول بیش از نیم قرن زندگی مشترکمان بار سنگین همراهی مرا به دوش کشیده است، تقدیم می‌کنم.

بی‌تردید، این مجموعه خالی از ایراد و اشکال نمی‌باشد. از بزرگان صاحب‌نظر انتظار آن است که کریمانه ایرادات و کمبودها و یا نظرات تکمیلی خود را متذکر گردند، تا اگر خدا بخواهد، در چاپ‌های بعدی رعایت گردد.

ابراهیم یزدی

بهار ۱۳۸۶